

Visca la República

per ALBERT DURAN

14 d'abril; aniversari de la proclamació de la República; fa quatre anys Catalunya i Espanya, marcaven en un gest de civisme, no igualat encara en la història de cap poble, un pur triomf de la democràcia.

L'esperit de rebel·lió forjat en les persecucions, en hores de dolor i d'afront, es desbordava en un generós entusiasme, en un sentiment de pura ciutadania; queien els grillons que fermaven el poble i l'etern martiritzat no llençava ni un crit d'odi, no sentia l'afany de venjança, sino que estenia els braços, aspirava aire pur com volent gomflar els pulmons de llibertat; eren hores d'expansió i d'humanisme excel·lent.

Qui li havia de dir a aquell poble que hauria de penedir-se de la magnífica nota de superació que oferia!

Astutament — el mal té al seu favor tots els mitjans — els que semblaven vençuts estaven solament callats, i a mesura que la teia, encesa del desig de renovar, derruïa privilegis, aquells concentraven verí i, confosos, bastien una tàctica, que encara que deshonest, per ésser norma seva, sabien de bons resultats; es fingien perseguits i clamaven a concòrdia; però les Corts Constituents anaven fent la seva obra; en moltes coses transgien; en masses; i cada concessió era un esperó més als que frissaven per occir al règim per l'espant.

La pau dels esperits trontollava, i per candidesa — ja sé que ningú ho creu, però deixeu que ho digui així—gent que de sempre havia aixecat la bandera del nou règim, es disposava a fer de redemptor i donava la raó als que, passat el desbordament, alçaven de nou el cap; i vingué el que havia de venir; poble voluble el nostre, no havia donat prou importància al sentit de l'obra feta; dirigents inexperients no s'havien adonat encara de la seva responsabilitat; i el desinterès conjugava amb les mesquines petiteses dels homes. El conturbeni triomfava i fins aleshores no s'adonava el poble del marasme a que l'havien sotmès tantes cançons de joia i de victòria.

I no cal que diguem que ha passat d'ençà del 19 de novembre de 1934.

El que ens ocasiona dolor ho recordem sempre més i el temps passat ha estat un enfilall de traïcions i de vergonyes.

Tasca fàcil pel que vulgui contrastar les dues actituds: l'esclau alliberat, que podia ésser-ho tot, mantenia un respecte absolut a totes les coses, simplement delimitava ses funcions i reconeixia uns drets; la preocupació constant de l'antic butxí era destruir tota l'obra feta per l'esclau alliberat i perseguir, sense honra ni vergonya, tota idea liberal i profanar sàdicament els símbols més estimats.

I vegem com encara, adduint raons de que la història està amb ell, cosa que ens guardarem prou de desmentir, l'home de veres que—com diuen— com a un nou Diògenes, Espanya, per fi ha trobat ampul·losament i com a amenaça ens retreu que en aquests últims anys ha salvat el règim d'inminents perills.

I així ens trobem en el quart aniversari de la República; del que volíem que fos no en queda res en peu, i cal que en la conmeració d'aquella data, commemoració dolorosa, refem la nostra esperança en el futur, conjurant-nos també a fer el que calgui perquè el sentit matriu del règim reneixi més esponerós i més segur després del seu contacte amb la crudel experiència que estem vivint.

Per causes alienes a la nostra voluntat no ens és possible publicar el número extraordinari que en commemoració de la proclamació de la República, teniem ja preparat.

Aquest número ha passat per la prèvia censura

Los hombres que nadie debe olvidar

Rafael Aizpún Santafé, Miembro de la Ceda, diputado de la Ceda, ministro de la Ceda. Hombre de derechas, hombre "cristiano" a la manera que nuestros clericales entienden el catolicismo. Se opuso a los indultos. Votó en contra de los indultos. Quería más sangre. Quería más cabezas. Quería que los veinte hombres que fueron indultados el viernes, hubieran caído ya a estas horas bajo las balas de los pelotones de ejecución. Como no lo consiguió abandonó el Gobierno. El pueblo debe recordarlo. Recordarlo siempre. Sobre todo en la fecha, acaso cercana, en que se acerque a pedirle sus votos".

(De «La Tierra»).

La Casa ROVIRA regala una BICICLETA!!

A tot comprador se li entregarà un número de la nostra magnífica Bicicleta.

Comença la nova temporada. Per la més gran existència de models a preus de fàbrica, tan sols es troba a la Casa ROVIRA. No cal despreciar aquesta oportunitat. Disposem d'una existència de més de 5000 parells de Sabates per a tots els gustos i preus. La Casa ROVIRA. L'única que pot competir per models, novetats i preus.

Visiti'ns i se'n convencerà.

CASA ROVIRA.

Sant Esteve, 6 i 10. - Olot